

då arbetsgivare är skyldig att avlämna kontrolluppgift till taxeringsnämnd med åtföljande kopia till arbetstagaren och dagen för självdeklarationens avlämnande är i kortaste laget.

Förfrågan hos taxeringsnämnds ordförande har också bekräftat att ett stort antal deklARATIONER avlämnas efter den 15 februari beroende just på att nödvändiga uppgifter för deklARATIONENS upprättande kommit sent samt på svårigheten att erhålla hjälp med att upprätta deklARATION.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära att tiden för avlämnande av självdeklARATION för enskild person och oskiftat dödsbo måtte framflyttas till den sista februari.

Stockholm den 26 januari 1966

Eric Carlsson

Nr 503

Av herr Carlsson, Eric, och herr Svanström, om höjda ortsavdrag vid beskattningen.

(Lika lydande med motion nr 613 i Andra kammaren)

Som ett grunddrag i vår beskattning har avsetts att man har att betala skatt efter bärkraft. Med den bakgrunden har också tre principer varit bärande även om avvikelser finns, nämligen att vi har ett bottenbelopp som skall vara skattefritt, att vi för samma skatt skall erhålla samma förmåner samt att vi skall betala skatt efter bärkraft, s. k. progressiv beskattning. Under senare år har väsentliga avvikelser emellertid skett från »skatt efter bärkraft» i och med att en allmän omsättningskatt, som i omgångar höjts till nuvarande 10 %, införts. Motiv för »oms» har bl. a. varit att de nuvarande direkta skatterna nått en sådan höjd att svårigheter uppstått att skärpa progressiviteten ytterligare, detta inte minst som en följd av att under de senare åren de kommunala skatterna höjts väsentligt. Det försämrade penningvärdet med åtföljande högre inkomster har också gjort att problemet med progressiviteten i skatteskalorna fått ökad aktualitet med åtföljande krav på reformer på detta område.

Med all respekt för denna del av skatteproblematiken finns dock frågor på skatteområdet som är mer angelägna att lösa, nämligen de små och medelstora inkomsttagarnas möjligheter att bära nuvarande skattestryck. Här kommer ortsavdragens, grundavdragens, storlek in i bilden. De nuvarande ortsavdragen om 4 500 kr. för gift och 2 250 kr. för ensamstående

är nämligen ingen mätare på existensminimum som bör vara skattefritt. Detta framgår också av att, när existensminimum fastställes vid särskilda förhållanden, detta bedömes ligga betydligt högre än nu gällande ortsavdrag. Ett stort antal inkomsttagare med låga inkomster erhåller också som regel s. k. förhöjt ortsavdrag vid beräkningen av ortsavdragets storlek och fastställande av beskattningsbar inkomst. Att så sker är också både rätt och nödvändigt.

Nuvarande ordning skapar emellertid en rad av problem i fråga om bedömningen av skattekraft, liksom i fråga om de olika skattedragarnas ställning inför skattelagar och förordningar. Närmast drabbar detta låginkomsttagarna och familjer med försörjningsbörda.

En av de reformer som här är aktuell är en förhöjning av de nuvarande ortsavdragen till 3 000 kr. för ensamstående och 6 000 kr. för gifta. Dessa belopp motsvarar i stort de belopp som efter särskild prövning medges som existensminimum och förhöjda ortsavdrag vid bristande skatteförmåga. Därmed bör de i dagens läge kunna utgöra en målsättning som det är angeläget att nå.

Självklart uppstår här en rad frågor som måste lösas ur såväl statens som kommunernas synpunkt enär väsentliga skattebortfall uppstår. Det bör dock vara lättare att kunna finna lösningar på dessa än att bibehålla de främst för låg- och småinkomsttagaren nuvarande orättvisorna. För kommunernas vidkommande bör inom det nuvarande skatteutjämnningssystemets ram finnas möjligheter att finna vägen som ger kompensation för inkomstbortfallet. — En viss omjustering av skatteskalorna på den statliga skatten måste också tänkas, enär den »skattelindring» som en förhöjning av ortsavdraget till största delen innebär måste betalas genom en förhöjning av den statliga skatten. Det intresse som visats för låginkomsttagarnas problem, där skatterna intar en icke oväsentlig del, gör dock att — om man menar allvar med detta tal — en viss förändring i skatteskalorna måste accepteras. Detta innebär icke skattehöjning, det bör framhållas med skärpa; totalt sett blir det endast en av solidaritets-, sociala och ekonomiska skäl erforderlig förändring av de nuvarande skatteskalorna. Självfallet måste hänsyn därvid tagas till att arbets- och sparandeviljan *ej* äventyras. Ur dessa senare synpunkter kan självfallet en förhöjning av ortsavdraget till 3 000 kr. för ensamstående och 6 000 kr. för gift tillmätas mycket stor betydelse.

Med anledning av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om lämplig översyn av nuvarande beskattning med inriktning på att ortsavdraget måtte höjas till 3 000 kr. för ensamstående samt 6 000 kr. för gift inkomsttagare.

Stockholm den 26 januari 1966

Eric Carlsson

Ivan Svanström